Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2025-082**	Zaaknummer:	**2002462**
Onderwerp:	**Raadsvoorstel en Besluit Vaststelling kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030**		
Korte inhoud:	De raad wordt voorgesteld de kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030 vast te stellen. Deze kadernotitie vormt een nadere uitwerking van het op 17 april 2025 vastgestelde Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein “Nijkerk in Verbinding” en biedt richting aan de transformatie van zorg naar preventie. De notitie bevat strategische doelen, indicatoren, een financieel groeipad en een voorstel voor monitoring en bijsturing.		

Datum B&W:	14 oktober 2025	Portefeuillehouder:	Wethouders Broekman, Rohen en Windhouwer

Voorstel

De raad besluit:

1. De kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030 vast te stellen als richtinggevend document voor de periode 2026–2030.
2. In te stemmen met een structurele verschuiving van middelen binnen het sociaal domein, waarbij tussen 2027 en 2030 circa € 1,2 miljoen wordt verschoven van geïndiceerde zorg naar preventie.
3. Voor het jaar 2026 een incidentele investering van € 100.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van:
    a. Versterking van het sociaal team;
    b. Voorbereiding van een stimuleringsregeling gericht op bewonersinitiatieven.
4. Te bepalen dat uitvoering plaatsvindt binnen de kaders van de meerjarenbegroting. Indien dit niet haalbaar blijkt, worden de financiële effecten opgenomen in de kadernota, zodat de raad hierover een integrale afweging kan maken.
5. In te stemmen met een jaarlijkse rapportage sociaal domein waarin de indicatoren vanuit de kadernotitie worden toegevoegd. Deze rapportage zal gelijktijdig uitkomen met de tweede bestuursrapportage en stelt de raad in staat om te sturen op maatschappelijke effecten, financiële keuzes en beleidsmatige samenhang.
6. De volgende beleidskaders in te trekken, aangezien deze worden vervangen door de vaststelling van de kadernotitie:
    a. Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein (2015 en verder);
    b. Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein (2017 en verder);
    c. Hoofdlijnennota op weg naar een vernieuwd sociaal domein (2015 en verder);
    d. Aanvullend beleidskader sociaal domein (2015 en verder);
    e. Transformatieplan sociaal domein (2020–2025).

Inleiding

Op 17 april 2025 heeft de gemeenteraad het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein “Nijkerk in Verbinding” vastgesteld. In dit beleidsplan is aangekondigd dat een kaderstellende uitwerking volgt, waarin strategische doelen, indicatoren en financiële kaders nader worden uitgewerkt.

De voorliggende kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030 vormt deze uitwerking. De notitie biedt richting aan de transformatie van zorg naar preventie en operationaliseert de vijf strategische bewegingen uit het beleidsplan. Hiermee wordt de beweging naar voren concreet gemaakt: van zorg naar voorzorg, van fragmentatie naar

samenhang, en van systeemlogica naar leefwereld.

Beoogd effect
De kadernotitie maakt het sociaal beleid toetsbaar, lerend en gericht op maatschappelijke effecten.
De kadernotitie stelt de raad in staat om haar kaderstellende en controlerende rol concreet vorm te geven, door sturing op maatschappelijke effecten, financiële keuzes en beleidsmatige samenhang.

De uitwerking volgt in een integraal uitvoeringsprogramma, die het college in 2026 zal vaststellen.

Voorbeeld van concretisering: In de kadernotitie is het abstracte doel *'versterken van bestaanszekerheid'* uitgewerkt in concrete indicatoren. Zo wordt het beleidsdoel *'minder inwoners met problematische schulden'* vertaald naar meetbare indicatoren zoals het aandeel huishoudens in armoede, het gebruik van minimaregelingen en ervaren geldstress. Deze indicatoren worden opgenomen in de raadsmonitor en stellen de raad in staat om gericht te sturen op maatschappelijke effecten.

Voorbeeldindicatoren uit het thema 'Bestaanszekerheid':

Nummer	Indicator	Bron	Frequentie
1	Aandeel huishoudens in armoede	Gemeente	Jaarlijks
2	Ervaren geldstress	GGD Gezondheidsmonitor	4-jaarlijks
3	Inwoners met problematische schulden	Gemeente	Jaarlijks
4	Gebruik van minimaregelingen	Gemeente	Jaarlijks

Argumenten
1.1. Versterking van bestaanszekerheid en welzijn
De kadernotitie draagt bij aan het versterken van de bestaanszekerheid, gezondheid en sociale samenhang van inwoners. Door te investeren in preventie, toegang en de sociale basis wordt zwaardere zorg voorkomen. Dit sluit aan bij de maatschappelijke opdracht van gemeenten om inwoners tijdig en passend te ondersteunen.
Om deze beweging goed voor te bereiden, wordt in 2026 eenmalig € 100.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen worden ingezet voor versterking van het sociaal team, voorbereiding van een stimuleringsregeling én opzet van monitoring, zodat effecten van preventieve inzet zichtbaar worden en bijsturing mogelijk is.

1.2. Financiële houdbaarheid en toekomstbestendigheid
De beweging naar voren is noodzakelijk om het sociaal domein financieel houdbaar te houden. Door middelen doelmatiger in te zetten aan de voorkant, worden maatschappelijke kosten op termijn beperkt. De kadernotitie biedt een strategisch kader voor deze verschuiving, binnen bestaand budget.
De structurele financiering van preventie is deels afhankelijk van landelijke regelingen, zoals de SPUK. Deze afhankelijkheid vraagt om bestuurlijke alertheid en tijdige afwegingen in de kadernota, zodat de raad regie houdt op de financiële koers.

1.3. Verankering van visie en principes
De kadernotitie is een directe uitwerking van het door de raad vastgestelde Overkoepelend Beleidsplan. Het sluit aan bij de vijf leidende principes en zes thema's, en zorgt voor consistentie en richting in het beleid tot 2035. Dit versterkt de beleidsmatige lijn en geeft houvast bij toekomstige keuzes.
Met de vaststelling van de kadernotitie worden eerdere beleidsdocumenten ingetrokken. Deze documenten zijn inhoudelijk vervangen door de nieuwe strategische lijn zoals uitgewerkt in het Overkoepelend Beleidsplan en de kadernotitie. Dit borgt beleidsmatige actualiteit en consistentie.

1*.4. Ruimte voor maatwerk en innovatie*
De kadernotitie biedt ruimte om te leren en in te spelen op nieuwe vraagstukken. Dit maakt het mogelijk om

innovatieve en passende oplossingen te ontwikkelen voor diverse doelgroepen, en om beleid flexibel aan te passen aan veranderende omstandigheden.

1.5. Veranderende externe factoren
Demografische groei, landelijke beleidswijzigingen en maatschappelijke spanningen kunnen de uitvoerbaarheid beïnvloeden. Dit vraagt om flexibiliteit en regelmatige actualisatie van het beleid.

2.1. Strategische verschuiving van middelen: van zorg naar preventie
De kadernotitie operationaliseert de beweging naar voren zoals verankerd in het overkoepelend beleidsplan. Binnen het bestaande budget wordt tussen 2027 en 2030 circa € 1,2 miljoen verschoven van geïndiceerde zorg naar preventie. Deze verschuiving is noodzakelijk om het sociaal domein toekomstbestendig te maken en maatschappelijke kosten op termijn te beperken.
De structurele financiering van preventie is deels afhankelijk van landelijke regelingen zoals SPUK en GALA. Juist daarom is het van belang om lokaal regie te nemen en structureel middelen te reserveren voor preventie en versterking van de sociale basis. Zo wordt voorkomen dat waardevolle inzet afhankelijk blijft van tijdelijke rijksmiddelen.

2.2. Versterking van lokale regie en samenwerking
De kadernotitie stimuleert samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners via co-creatie in een uitvoeringsprogramma. De raad wordt gepositioneerd als regievoerder op hoofdlijnen, met ruimte voor lokale invulling en sturing op maatschappelijke effecten.

3.1. Voorbereiding op uitvoering: investering in sociaal team en stimuleringsregeling
Om de beweging naar voren goed voor te bereiden, wordt in 2026 eenmalig € 100.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen worden ingezet voor:

- Versterking van het sociaal team;
- Voorbereiding van een stimuleringsregeling gericht op bewonersinitiatieven;
- Opzet van monitoring, zodat effecten van preventieve inzet zichtbaar worden en bijsturing mogelijk is.

Deze investering draagt bij aan de uitvoeringskracht en maakt het mogelijk om vanaf 2027 structureel middelen te verschuiven van geïndiceerde zorg naar preventie.

4.1 Uitvoering binnen kaders van de meerjarenbegroting
Door uitvoering te koppelen aan de meerjarenbegroting wordt financiële beheersbaarheid gewaarborgd. Dit voorkomt dat ambities in het sociaal domein leiden tot onvoorziene uitgaven en draagt bij aan een stabiele en toekomstbestendige begroting.

5.1. Monitoring en evaluatie
Om de strategische koers te realiseren en de raad goed te ondersteunen in haar kaderstellende en controlerende rol, wordt jaarlijks één rapportage sociaal domein opgesteld. Deze rapportage bevat duidelijke doelen, meetbare indicatoren en inzicht in effecten, en wordt gelijktijdig aangeboden met de tweede bestuursrapportage. Daarnaast vindt monitoring plaats via de reguliere P&C-cyclus, zodat de raad tijdig kan bijsturen op maatschappelijke effecten, financiële keuzes en beleidsmatige samenhang.
Let op: Dit betekent dat de huidige halfjaarlijkse verantwoording wordt vervangen door één integrale jaarlijkse rapportage sociaal domein, gelijktijdig met de tweede bestuursrapportage. Hiermee wordt de informatievoorziening compacter en meer gericht op maatschappelijke effecten en beleidsmatige sturing.

6.1 Intrekken beleidskaders
Het intrekken van verouderde beleidskaders voorkomt versnippering en schept duidelijkheid. Door deze te vervangen door één integrale kadernotitie ontstaat samenhang en consistentie in het sociaal beleid van de gemeente. De nieuwe kadernotitie is gebaseerd op actuele maatschappelijke opgaven, strategische

bewegingen en datagedreven sturing. Hiermee sluit het beleid beter aan op de leefwereld van inwoners en de veranderende context, wat de effectiviteit van de uitvoering vergroot.

Kanttekeningen

1.1. Uitvoeringskracht en organisatie

- Versterking van het sociaal team is noodzakelijk om lichtere ondersteuning te realiseren.
- Personeelstekorten, ziekteverzuim en uitstroom kunnen de continuïteit van dienstverlening onder druk zetten.
- Meer regie bij Wmo-begeleiding vraagt om duidelijke kaders en voldoende ondersteuning vanuit de organisatie.

1.2. Financiële onzekerheden

- Structurele financiering van preventieve inzet is deels afhankelijk van landelijke regelingen, zoals de SPUK.
- Zonder borging kunnen waardevolle initiatieven wegvallen.
- De stimuleringsregeling biedt kansen, maar vraagt voorbereiding en afstemming; het is onzeker of een subsidieplafond haalbaar is voor 2027.

1.3. Externe en beleidsmatige factoren

- Demografische groei, landelijke beleidswijzigingen en maatschappelijke spanningen kunnen de uitvoerbaarheid van het beleid beïnvloeden.
- Preventieve inzet heeft vaak pas op langere termijn zichtbaar effect, wat om een lange adem en monitoring vraagt.

Deze kanttekeningen vragen om bestuurlijke alertheid en actieve monitoring, maar vormen geen belemmering voor het maken van een inhoudelijk en financieel verantwoorde keuze. De kadernotitie biedt voldoende handvatten voor sturing, bijstelling en evaluatie in de komende jaren.

Financiën

Voor het jaar 2026 wordt een incidentele investering van € 100.000 voorgesteld. Dit bedrag is bedoeld voor het versterken van het sociaal team en voor de voorbereiding van een stimuleringsregeling. Deze investering wordt binnen het bestaande Wmo-budget opgevangen. Er is voldoende ruimte in het Wmo-budget van 2026 om dit bedrag budgetneutraal te verschuiven.

Binnen het bestaande budget wordt tussen 2027 en 2030 ongeveer € 1,2 miljoen verschoven van geïndiceerde zorg naar preventie. Dit betekent dat er minder geld gaat naar zorg die via een indicatie wordt toegekend, en meer naar activiteiten die problemen proberen te voorkomen. De uitvoering van deze verschuiving gebeurt binnen de kaders van de meerjarenbegroting. De uitvoering van deze verschuiving gebeurt binnen de kaders van de meerjarenbegroting. Omdat het uitvoeringsprogramma voor deze jaren nog niet is vastgesteld, wordt bij elke kadernota vanaf de kadernota 2027 een voorstel gedaan voor de concrete invulling van de verschuiving. Daarbij wordt steeds een onderbouwing gegeven van de plannen en de verwachte effecten.

Deze verschuiving wordt jaarlijks gemonitord via de raadsmonitor Sociaal Domein en geëvalueerd binnen de reguliere P&C-cyclus. De indicatoren die hiervoor worden gebruikt worden opgenomen in de raadsmonitor en worden vanaf 2026 verder uitgebreid op basis van de kadernotitie.

De structurele financiering van preventie is deels afhankelijk van landelijke ontwikkelingen, zoals de SPUK-regelingen binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA/IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord. Daarom is het van belang om ook lokaal structureel middelen te reserveren voor preventie en versterking van de sociale basis, zodat we als gemeente regie houden op deze beweging en niet afhankelijk zijn van de politieke ontwikkelingen binnen de landelijke politiek.

Juridisch
De kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030 is een beleidsdocument en bevat geen juridisch bindende bepalingen. Wel vormt de notitie een kaderstellende uitwerking van het door de raad vastgestelde Overkoepelend Beleidsplan “Nijkerk in Verbinding” en biedt het richting het toekomstige uitvoeringsprogramma.

Bij vaststelling van de kadernotitie worden de volgende beleidsdocumenten ingetrokken, omdat deze inhoudelijk zijn vervangen:

- Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein (2015 en verder)
- Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein (2017 en verder)
- Hoofdlijnennota op weg naar een vernieuwd sociaal domein (2015 en verder)
- Aanvullend beleidskader sociaal domein (2015 en verder)
- Transformatieplan sociaal domein (2020–2025)

De intrekking van deze documenten heeft geen directe juridische gevolgen, maar draagt bij aan beleidsmatige helderheid en actualiteit. Er is geen sprake van het opstellen van een verordening of beleidsregel die gepubliceerd moet worden in het Gemeenteblad. Indien in de toekomst beleidsregels voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma, wordt deze separaat juridisch beoordeeld en bekendgemaakt conform de geldende procedures.

Communicatie
De kadernotitie is opgesteld op basis van input van inwoners, maatschappelijke partners en professionals. De communicatie over de uitwerking verloopt via gemeentelijke kanalen, beeldvormende avonden en participatiebijeenkomsten. Het integrale uitvoeringsprogramma wordt vertaald naar begrijpelijke informatie voor alle inwoners.
Vanwege het korte tijdspad is het advies van de Sociaaldomeinraad niet gelijktijdig beschikbaar bij het raadsvoorstel. Het advies wordt uiterlijk vóór de commissiebehandeling in november aan de raad toegezonden. Het college zal het advies zorgvuldig wegen en, indien dit leidt tot aanvullende inzichten, deze betrekken bij de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma of bij een eventuele nadere toelichting richting de raad.

Vervolg
Q4 2025: Besluitvorming kadernotitie door raad.
Q4 2025: Start ontwikkeling integraal uitvoeringsprogramma op basis van de Verandertheorie.
Q2 2026: Oplevering dashboard met indicatoren (raadsmonitor).
Q2 2026: Vaststelling uitvoeringsprogramma door college.
Q2–Q3 2026: Uitwerking stimuleringsregeling sociale basis.
2027: Eerste structurele verschuiving van middelen conform groeipad.
2030: Evaluatie van de kadernotitie en voorbereiding op actualisatie.
In het vierde kwartaal van 2030 wordt de kadernotitie geëvalueerd op basis van de maatschappelijke effecten, financiële ontwikkelingen en voortgang van de strategische bewegingen. Op basis van deze evaluatie wordt een voorstel voorbereid voor actualisatie of herijking van het beleidskader voor de periode na 2030.

Bijlagen
1. Kadernotitie Sociaal Domein 2025–2030

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

de heer drs. J.G. de Jager mevrouw T.T.E. de Jonge-Ruitenbeek

RAADSBESLUIT

Nummer: 2025-082

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 14 oktober 2025;

gelet op: 147 en 149 van de Gemeentewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet publieke gezondheid.

b e s l u i t :

1. De kadernotitie Sociaal Domein 2025–2035 vast te stellen als richtinggevend document voor de periode 2026–2030.
2. In te stemmen met een structurele verschuiving van middelen binnen het sociaal domein, waarbij tussen 2027 en 2030 circa €1,2 miljoen wordt verschoven van geïndiceerde zorg naar preventie.
3. Voor het jaar 2026 een incidentele investering van €100.000 beschikbaar te stellen, ten behoeve van:
    a. Versterking van het sociaal team;
    b. Voorbereiding van een stimuleringsregeling gericht op bewonersinitiatieven.
4. Te bepalen dat uitvoering plaatsvindt binnen de kaders van de meerjarenbegroting. Indien dit niet haalbaar blijkt, worden de financiële effecten opgenomen in de kadernota, zodat de raad hierover een integrale afweging kan maken.
5. In te stemmen met een jaarlijkse rapportage sociaal domein, waarin de indicatoren vanuit de kadernotitie worden toegevoegd. Deze rapportage wordt gelijktijdig aangeboden met de tweede bestuursrapportage.
6. De volgende beleidskaders in te trekken, aangezien deze worden vervangen door de vaststelling van de kadernotitie:
    a. Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein (2015 en verder);
    b. Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein (2017 en verder);
    c. Hoofdlijnennota op weg naar een vernieuwd sociaal domein (2015 en verder);
    d. Aanvullend beleidskader sociaal domein (2015 en verder);
    e. Transformatieplan sociaal domein (2020–2025).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 27 november 2025,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. Verhoef-Franken mevrouw T.T.E. de Jonge-Ruitenbeek